

Course Plan

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

دانشکده پزشکی

نام درس : اصول اپیدمیولوژی
تاریخ تدوین: مهر 92
تعداد و نوع واحد : دو واحد - نظری
تاریخ بازنگری: بهمن 1400

پیش نیاز : ندارد
فراگیران : رشته پزشکی عمومی
مقطع : دکترای حرفه ای

ساعات تدریس : چهارشنبه 8-10
تعداد جلسات : 17
محل اجرا : دانشکده پزشکی

نوع واحد : نظری
تعداد واحد : 2 واحد
مدرسین : غلامرضا شریف زاده
- دکتر بیتا بیجاری
مسئول درس: غلامرضا شریف زاده

شرح درس :

در سالهای اخیر استفاده از اپیدمیولوژی وسیله ای مهم مسائل و مشکلات پزشکی بالینی و سلامت عمومی شده است. اپیدمیولوژی دانش بنیادین برای پیشگیری از بیماریها بوده و داری نقش مهم در توسعه و ارزشیابی سیاست های عمومی مرتبط با سلامتی است و در زمینه مسائل اجتماعی و قضائی نیز مورد استفاده قرار میگیرد. این درس مقدمه ای بر اپیدمیولوژی است و به چگونگی بررسی مشکلات بهداشتی و بیماری با استفاده از روش های مطالعاتی آن می پردازد.

اهداف کلی :

کسب دانش نظری، در زمینه اصول و مبانی اپیدمیولوژی و کاربرد آن در برنامه ها مرتبط با سلامت

اهداف اختصاصی :

- 1- تعریف، دامنه و کاربرد اپیدمیولوژی را بدانند ، با تاریخچه و درک فرق میان تفکر اپیدمیولوژیک و علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- 2- آشنایی با سیر طبیعی بیماری ، مفهوم پیشگیری و سطوح پیشگیری .
- 3- آشنایی با مدل های اپیدمیولوژی ، مفاهیم اپیدمیک ، آندمیک ، اسپورادیک و پاندمیک
- 4- آشنایی با مفهوم میزان ، نسبت و سهم - شاخص های مرگ و میر ، باروری و ابتلا (شیوع و بروز) و توانایی در محاسبه میزانهای مهم مرگ و میر ، باروری و ابتلا
- 5- آشنایی با انواع مطالعات توصیفی ، گزارش مورد و موارد، مطالعات مقطعی به عنوان مطالعات توصیفی و تحلیلی و مراحل انجام مطالعات مقطعی و موارد استفاده از آن
- 6- آشنایی با انواع اپیدمی ها و چگونگی تعیین و احراز یک اپیدمی و اقدامات مداخله ای در برخورد با یک اپیدمی ، آشنایی با نحوه ترسیم یک منحنی اپیدمیک و کاربرد آن در تعیین علت آن
- 7- آشنایی با انواع مطالعات مشاهده ای تحلیلی (مطالعات case-control- مطالعات cohort) مراحل انجام مطالعات مذکور و موارد استفاده از آن
- 8- آشنایی با انواع مطالعات مداخله ای و تجربی
- 9- آشنایی با مفهوم و جایگاه علیت و استنتاج علیتی در تفسیر مطالعات اپیدمیولوژیک و محاسبه شاخص های برآورد خطر از جمله نسبت شانس و خطر نسبی
- 10- آشنایی با مفاهیم و نحوه شناسایی و برخورد با انواع خطاها شامل خطاهای تصادفی و منظم در مطالعات اپیدمیولوژیک و نحوه شناسایی و برخورد با انواع مخدوش کننده ها در مطالعات اپیدمیولوژیک
- 11- آشنایی با مفهوم غربالگری و انواع آن و توانایی در محاسبه شاخص های غربالگری از جمله حساسیت ، ویژگی ، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی

روشهای تدریس :

ارائه مطالب آموزشی در غالب سخنرانی با کمک اسلاید و تخته وایت برد و انجام تمرین حل مسئله در کلاس

وظایف دانشجویان :

مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس ؛ ارائه مطالب محول شده در طول جلسات ،

حل تمرین های کلاسی و مشارکت در بحث های مطرح شده در کلاس

ارزشیابی دانشجو :

- حضور فعال در کلاس
- انجام تکالیف کلاسی
- امتحان پایان ترم

جدول زمانبندی و محتوای درسی پیش بینی شده برای هر جلسه

ردیف	تاریخ	عنوان محتوای آموزشی	نام استاد
1	جلسه اول	مفاهیم اپیدمیولوژی و تعییت سیر طبیعی بیماری	آقای مهندس شریف زاده
2	جلسه دوم	مفهوم پیشگیری و سطوح آن	آقای مهندس شریف زاده
3	جلسه سوم	مفاهیم و مدل‌های اپیدمیولوژی	آقای مهندس شریف زاده
4	جلسه چهارم	ادامه مدل‌های اپیدمیولوژی ، مفهوم نسبت ، میزان و سهم	آقای مهندس شریف زاده
5	جلسه پنجم	میزانهای باروری و مرگ و میر	آقای مهندس شریف زاده
6	جلسه ششم	میزانهای ابتلا	آقای مهندس شریف زاده
7	جلسه هفتم	طبقه بندی مطالعات اپیدمیولوژی و مطالعات توصیفی	آقای مهندس شریف زاده
8	جلسه هشتم	مطالعات مورد شاهدهی و شاخص های تحلیلی آن	آقای مهندس شریف زاده
9	جلسه نهم	مطالعات همگروهی و شاخص های تحلیلی آن	آقای مهندس شریف زاده
10	جلسه دهم	مطالعات مداخله ای	آقای مهندس شریف زاده
11	جلسه یازدهم	ارتباط آماری و علیت	خانم دکتر بیجاری
12	جلسه دوازدهم	برآورد خطر	خانم دکتر بیجاری
13	جلسه سیزدهم	نحوه انتقال بیماری ها	خانم دکتر بیجاری
14	جلسه چهاردهم	انواع اپیدمی ها و نحوه کنترل آنها	خانم دکتر بیجاری
15	جلسه پانزدهم	ارزیابی آزمون های تشخیصی	خانم دکتر بیجاری
16	جلسه شانزدهم	اصول و کاربرد غربالگری	خانم دکتر بیجاری

منابع پیشنهادی برای مطالعه :

- 1) Epidemiology ; Leon Gordis 4th Edition
- 2) Epidemiology beyond the basic; Moyses ; 2th Edition
- 3) Hand book of epidemiology ;W. Ahrens 2004

تهیه کننده : غلامرضا شریف زاده ، دکتر بیتا بیجاری